

Dobro plaćene uloge statista na parlamentarnoj pozornici

Podgorica, 2023.

Dobro plaćene uloge statista na parlamentarnoj pozornici

Izdavač:

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Urednica:

Daliborka Uljarević

Autor:

Nikola Mirković

Dizajn i produkcija:

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

ISBN 978-9940-44-063-3

COBISS.CG-ID 28091396

Publikacija "Dobro plaćene uloge statista na parlamentarnoj pozornici", izrađena je uz podršku Core grant regionalnog projekta SMART Balkan – Civilno društvo za povezan Zapadni Balkan, koji sprovodi Centar za promociju civilnog društva (CPCD), Centar za istraživanja i javne politike (CRPM) i Institut za demokratiju i medijaciju (IDM) a finansijski podržava Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške.

Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost Centra za građansko obrazovanje (CGO) i ne odražava nužno stavove CPCD, CRPM, IDM i Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške.

Dobro plaćene uloge statista na parlamentarnoj pozornici

Sadržaj

01

Uvod
str. 5

02

Budžet raste, produktivnost pada
str. 7

03

**Od Brisela
do Kolumbije**
str. 16

Uvod

Konstitutivna sjednica 27. saziva Skupštine Crne Gore održana je 23. septembra 2020. godine. Tome su prethodili parlamentarni izbori, održani 30. avgusta 2020. godine, koji su doveli do značajnih promjena u konstelaciji odnosa na političkoj sceni, a samim tim i strukturi Skupštine Crne Gore.

Naime, u Skupštinu tada ulazi 30 poslanika/ca Demokratske partije socijalista (DPS-LP), zatim 27 poslanika/ca koalicije „Za budućnost Crne Gore“ (Nova srpska demokratija, Demokratska narodna partija, Socijalistička narodna partija, Radnička partija, Prava Crna Gora, Ujedinjena Crna Gora), 11 poslanika/ca koalicije „Mir je naša nacija“ (Demokratska Crna Gora i DEMOS), četiri poslanika/ce koalicije „Crno na bijelo“ (URA i Civis), po tri poslanika/ce Socijaldemokrata (SD) i Bošnjačke stranke (BS), dva Socijaldemokratske partije (SDP) i po jedan poslanik Albanske koalicije „Jednoglasno“ i Albanske liste.

Tokom rada ovog saziva, oni su formirali 10 poslaničkih klubova:

- Klub poslanika Demokratska partija socijalista Crne Gore – DPS;
- Klub poslanika Demokratski front – NSD, DNP, RP;
- Klub poslanika „Demokrate – Demos – Mir je naša nacija“;
- Klub poslanika Demokratski front – PzP;
- Klub poslanika Socijalističke narodna partije Crne Gore;
- Klub poslanika „Crno na bijelo“;
- Klub poslanika Bošnjačke stranke;

- Klub poslanika Socijaldemokrate Crne Gore;
- Klub poslanika Socijaldemokratska partija SDP - Liberalna partija LP;
- Klub albanskih poslanika.

Dodatno, bez kluba su, tokom najvećeg dijela tog saziva, funkcionisali poslanici Marko Milačić (Prava Crna Gora) i Vladimir Dobričanin (Ujedinjena Crna Gora).

Pored konstitutivne sjednice, 27. saziv Skupštine Crne Gore održao je 58 sjednica, i to 38 tokom redovnog i 20 sjednica tokom vanrednog zasijedanja.

Skupština je često funkcionisala i u nepotpunom sastavu, sa polupraznom plenarnom salom, kao i uz zabilježene organizovane bojkote opozicije, ali i onih struktura koje su bile u vlasti, što predstavlja neobičnost. Jedan broj poslanika je iznimno rijetko dolazio, neki sporadično, a neki su češće bili na službenim putovanjima nego u zdanju Skupštine. Takođe, u ovom sazivu dvije Vlade su izgubile povjerenje, a smijenjen je i jedan predsjednik Skupštine.

Poslanici/e Skupštine Crne Gore su predstavnici građana i građanki koji su ih na izborima birali da ih zastupaju. Oni su javni funkcioneri/ke čije se zarade, ali i mnoge druge beneficije, finansiraju iz državnog budžeta, odnosno novcem građana i građanki Crne Gore, a kako bi radili u javnom interesu. Posljedično, imaju ogromnu odgovornost za svoj rad, kao i za nerad kada izaberu taj pristup.

Zato je važno imati uvid u aktivnosti poslanika/ca u Skupštini Crne Gore, njihove zarade u odnosu na percipirani ili stvarni doprinos u Skupštini, uključujući i korelaciju sa službenim putovanjima i tim pratećim budžetskim implikacijama.

Budžet raste, produktivnost pada

Od obnove nezavisnosti Crne Gore 2006. do juna 2023. godine, održano je šest parlamentarnih izbora, bilo da se radilo o redovnim ili vanrednim ciklusima. Pokazalo se da se poslanička karijera, u crnogorskom kontekstu, pozicionira kao vrlo unosna, a nerijetko i dugog vijeka. U sazivima od 2006. godine konstatuje se ne mali broj istih lica, a neki su svoj višedecenijski staž upisivali i ranije, kako u poslaničkim klupama crnogorske Skupštine, tako i najvišeg zakonodavnog organa savezne države sa Srbijom.

Za nepune tri godine, samo u dijelu zarada poslanika/ca i troškova njihovih putovanja i dnevnica, građane i građanke je 27. saziv Skupštine Crne Gore koštao preko pet miliona eura. Tome se dalje dodaju troškovi zapošljenih u Generalnom sekretarijatu Skupštine i vezanim službama, zatim onih koji su bili angažovani po drugim osnovama (pravna i fizička lica), tekući troškovi koji se odnose na funkcionisanje Skupštine, kapitalne investicije, itd.

Ukupni izdaci Skupštine Crne Gore od 2020. do 2023. godine, shodno dostupnim izvještajima o utrošenim sredstvima su rasli, počev od 7 156 162.38 EUR u 2020. godini, preko 8 523 495.14 EUR tokom 2021. godine, do 8 653 568.15 EUR u 2022. godini. Iako je 2023. godina tekuća i za nju podaci o utrošenim sredstvima još uvijek nijesu konačni, vrijedi podsjetiti da su budžetom Skupštine bila predviđena sredstva u ukupnom iznosu od 10.953.231.72 EUR, a ostaje da se vidi da li je u cjelosti realizovan. Ukoliko ovaj iznos bude ovakav u konačnom, to će značiti i povećanje troškova rada Skupštine za 53% u odnosu na 2020. godinu, pri čemu je taj budžet imao već značajan rast u 2021. godini, dok je 2022. godina bila na sličnom nivou, a u 2023. godini je projektovan ponovo u mnogo većem obimu.

Ovaj saziv je funkcionisao turbulentno, često i u polupraznoj skupštinskoj sali, zbog bojkota određenih političkih struktura, obilježen i smjenom predsjednika Skupštine, ali i izglasavanjem nepovjerenja 42. i 43. Vladi Crne Gore. Istovremeno, mnogo važnih zakonskih tekstova nije bilo u fokusu poslanika i poslanica, a važna pitanja su se otvarala na selektivni i populistički način, bez istinske posvećenosti javnom interesu.

Konačno, ukazom predsjednika Crne Gore, Skupština je raspuštena 16. marta 2023. godine i raspisani su vanredni parlamentarni izbori za 11. jun 2023. godine. No, parlamentarna većina je osporavala taj ukaz, pa je Skupština nastavila da radi, iako u krnjem sastavu, do samih izbora. To je uključilo i izglasavanje niza zakona, koji nikad nisu stupili na snagu jer ih ni novi predsjednik nije mogao potpisati, s obzirom da bi to bilo protivustavno. Vrijedi ukazati da se, upravo u tom periodu, bilježi i nastavak korišćenja različitih beneficija, kao i ekstenzivna službena putovanja, u čemu se isticala predsjednica Skupštine.

Najveća poslanička zarada za maj 2023. godine iznosila je 2676.37 EUR u neto iznosu, a primila je poslanica Dragica Anđelić iz SDP-a koja je 11. aprila 2023. godine zamijenila koleginicu Draginju Vuksanović Stanković. Međutim, radi se o obračunu za maj i dio aprila u kojem je preuzela poslaničku funkciju. Kad se to izuzme, poslanik Branko Radulović (PzP/DF) ostaje najbolje plaćen poslanik Skupštine sa 2555.52 EUR i u tom mjesecu, a slijedi Danijela Đurović, predsjednica Skupštine, sa 2549.16 EUR. Takođe, među poslanicima/ama čije su majske zarade bile preko 2000 EUR su Branka Bošnjak (PzP/DF), Boris Bogdanović (Demokrate), Ivan Brajović (SD), Predrag Bulatović (DF), Branko Čavor (DPS), Dejan Đurović (DF), Dragan Ivanović (SNP), Božena Jelušić (URA), Miloš Konatar (URA), Dragan Krapović (Demokrate), Simonida Kordić (DF), Jovanka Laličić (DPS), Miodrag Lekić (Demokrate/DEMOS), Duško Marković (DPS), Genci Nimanbegu (FORCA), Melvudin Nuhodžić (DPS), Slaven Radunović (DF), Kenana Strujić Harbić (BS), Tamara Vujović (Demokrate) i Danijel Živković (DPS).

Najniža plata poslanika/ce u maju 2023. godine iznosila je 1586.98 EUR, a primio je poslanik Bogdan Božović (SNP).

2555.52
EUR

u neto iznosu, iznosila je najveća poslanička zarada za maj 2023.

godine, a primio je poslanika Branko Radulović (PzP)

1586.98
EUR

iznosila je najniža plata poslanika/ce u maju 2023. godine, a primio je poslanik Bogdan Božović (SNP).

Prosječna poslanička neto zarada za isti period iznosi oko 1880 EUR, a izračunata je na bazi primanja punih neto iznosa, odnosno ne uključujući poslanike koji ostvaruju pravo na razliku zarade.

Od 23. septembra 2020. do 1. juna 2023. godine, oni poslanici/ce u Skupštini Crne Gore koji su bili čitav mandat u prosjeku su zaradili nešto više od 60.000 EUR u neto iznosu.

Generalno uzevši, aktivnosti poslanika/ca u skupštinskom plenumu nisu bile u proporciji sa primljenim zaradama. Najočigledniji primjeri su neki od poslanika DPS-a, koju su za nepune tri godine u plenumu govorili svega po minut ili dva (Mevludin Nuhodžić i Branimir Gvozdenović), ili nisu uopšte govorili, već su ciljano dolazili samo na određena glasanja (Duško Marković).

Naravno, učešća u tim raspravama nijesu jedini poslanički posao, a i svaka od partija svoje resurse raspoređuje kako misli da je to u njenom najboljem interesu. Shodno poslovničkim ograničenjima, partije nerijetko biraju da izlaganja dominantno imaju šefovi poslaničkih klubova ili još nekoliko poslanika/ca. To, ipak, ne ograničava poslanike/ce u njihovom angažmanu, ali čini se da značajnom broju pruža traženu „zonu komfora“. Međutim, aktivnosti u skupštinskoj sali, kao i u odborima, su važne jer javni interes ne smije biti preklapljen različitim taktičkim i strateškim partijskim interesima. U tom dijelu, nije razumljivo odsustvo aktivnosti poslanika/ca, jer oni su u konačnom birani, iako preko partijskih listi, da daju određeni doprinos skupštinskim raspravama i usvajanju dokumenata koji će unaprijediti kvalitet života građana i građanki, a posljedično voditi razvoju i emancipaciji društva. Uostalom, dovoljno je da prosječan crnogorski građanin ili građanka

promisle što bi im se desilo da se redovno ne pojavljuju na svom radnom mjestu i ne ostvaruju određeni učinak. Nesumnjivo je da bi to u njihovom slučaju nosilo posljedice, počev od smanjenja primanja pa do otkaza. Te vrste kontrole rada nema u slučaju poslanika/ca, a posljedice njihovog neodgovornog odnosa su osjetne u kontekstu potrebne, a izostale, demokratizacije i evropeizacije društva i jačanja institucija u Crnoj Gori.

Ilustracije radi, u 2023. godini, od 1. januara do 30. maja, u Skupštini su govorila 42 od ukupno 81 poslanika/ce. Dakle, gotovo 50% poslanika/ca u prvih nekoliko mjeseci poslanika/ce nije učestvovalo u skupštinskim raspravama. Šire gledano, poslanici/ce su od početka tog saziva Skupštine, od 23. septembra 2020. do 30. maja 2023. godine, u plenumu zajedno govorili nepunih 400 sati. Znači, za oko 32 mjeseca, odnosno nešto više od dvije i po godine, na tom dijelu radnog mjesta aktivno su proveli svega oko 50 radnih dana, ili oko 6% svog vremena.

Ukupno gledajući, od početka saziva, odnosno od 23. septembra 2020. godine do 30. maja 2023¹, najaktivniji u plenumu bio je poslanik Momo Koprivica (Demokrate), a slijede Branko Radulović (PzP/DF), Boris Mugoša (SD), Miloš Konatar (URA), i Slaven Radunović (DF/NSD). Među najaktivnijim poslanicima/ama 27. saziva bili su i Marko Milačić (Prava Crna Gora), Danijel Živković (DPS), Branka Bošnjak (PzP/DF), Andrija Popović (LP) i Damir Šehović (SD). Ukupno se u plenumu govorilo nešto manje od 400 sati, od čega je 10 najaktivnijih poslanika govorilo skoro 40% tog vremena, odnosno 147 sati. Treba napomenuti da su u ovo mjerenje uključeni oni poslanici/e koji taj status imaju od početka saziva do kraja maja 2023. godine za koji period su podaci prikupljeni od Skupštine Crne Gore.

¹ CGO je tražio i dobio podatke o službenim putovanjima do 30. maja 2023. godine

Tabela: najaktivniji poslanici/e
u plenumu i njihove mjesečne zarade²

Rb.	Poslanik/ca	Trajanje izlaganja u plenumu	Mjesečna zarada u EUR ³	Poslanički klub / partija
1	 Momo Koprivica	28h28m26s	1,949.11	Demokrate - Demos - Mir je naša nacija / Demokrate
2	 Branko Radulović	25h22m24s	2,555.52	Demokratski front – PZP / PzP
3	 Boris Mugoša	14h11m37s	1,738.13	Socijaldemokrate Crne Gore / SD
4	 Miloš Konatar	13h39m54s	2123.14	Crno na bijelo / URA
5	 Slaven Radunović	11h52m25s	2,344.62	Demokratski front - NSD, DNP, RP / NSD

² Statistički podaci preuzeti iz konferencijskog sistema (na osnovu aktivnog mikrofona) Plenarne (Velike) sale Skupštine

³ Mjesečna zarada iz maja 2023. godine

6

**Marko
Milačić**

11h23m10s

1,636.17

Bez kluba /
Prava Crna Gora

7

**Danijel
Živković**

11h21m13s

2,070.41

Demokratska
partija socijalista
/ DPS

8

**Branka
Bošnjak**

10h39m06s

2,367.78

Demokratski
front – PZP / PzP

9

**Andrija
Popović**

10h24m59s

1,917.41

SDP - Liberalna
partija LP / LP

10

**Damir
Šehović**

10h03m41s

1,706.49

Socijaldemokrate
Crne Gore / SD

Najviše poslanika/ca za koje je zabilježen najmanji nivo aktivnosti u plenumu bilo je iz poslaničkog kluba DPS-a, počev od Mevludina Nuhodžića i Branimira Gvozdenovića, zatim Nele Savković Vukčević, Miloša Nikolića, Abaza Dizdarevića, Branka Čavora do Dragice Sekulić. Slijede, poslanici Vladan Raičević (PzP/DF), Dragan Vukić (SNP) i Maja Vukićević (DF/ DNP). Treba napomenuti da su ovim mjerenje obuhvaćeni samo oni poslanici/e koji taj status imaju od početka saziva do kraja maja 2023. za koji period su prikupljeni podaci od Skupštine Crne Gore. Takođe, nije zabilježeno da je poslanik Duško Marković (DPS) ijednom uzeo riječ u plenumu tokom skoro tri godine poslaničkog mandata.

Tabela: najneaktivniji poslanici/e
u plenumu i njihove mjesečne zarade⁴

Rb.	Poslanik/ca	Trajanje izlaganja u plenumu	Mjesečna zarada u EUR ⁵	Poslanički klub / partija
1	 Melvudin Nuhodžić	1m42s	2,043.95	Demokratska partija socijalista / DPS
2	 Branimir Gvozdenović	2m51s	1,987.70	Demokratska partija socijalista / DPS
3	 Nela Savković Vukčević	4m17s	1,833.05	Demokratska partija socijalista / DPS
4	 Miloš Nikolić	21m1s	1,622.12	Demokratska partija socijalista / DPS
5	 Abaz Dizdarević	29m29s	1,776.80	Demokratska partija socijalista / DPS

⁴ Statistički podaci su preuzeti iz konferencijskog sistema (na osnovu aktivnog mikrofona) Plenarne (Velike) sale Skupštine

⁵ Mjesečna zarada iz maja 2023. godine

6

**Branko
Čavor**

32m4s

2,156.46

Demokratska
partija
socijalista / DPS

7

**Dragica
Sekulić**

43m36s

1,717.03

Demokratska
partija
socijalista / DPS

8

**Vladan
Raičević**

55m1s

1,664.30

Demokratski
front – PZP / PzP

9

**Dragan
Vukić**

1h8m57s

1,629.15

SNP

10

**Maja
Vukićević**

1h22m47s

1,892.87

Demokratski
front – NSD,
DNP, RP / DNP

Kada je u pitanju rad skupštinskih odbora, NVO Institut alternativa bilježi različit nivo njihovog aktivizma u periodu od 2019. do 2022. godine⁶, a za potrebe poređenja, uzimamo 2021. i 2022. godinu.

Naime, u 2021. godini, najaktivniji je bio Odbor za ekonomiju, finansije i budžet sa čak 94 sata trajanja sjednica, dok se po broju održanih sjednica istakao Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu (31). Istovremeno, najpasivniji

⁶ <https://institut-alternativa.org/pojedini-odbori-i-dalje-bez-odrzane-sjednice-u-2022-godini-2/>

je odbor je bio Odbor za antikorupciju sa pet održanih sjednica ukupnog trajanja od 14 sati i 30 minuta.

Tokom 2022. godine, najviše sjednica odbora održao je Zakonodavni odbor (36), a najduže se raspravljao na sjednicama Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, čak 83 sata i 15 minuta. Najmanje se u istoj godini raspravljalo na Odboru za evropske integracije, 3 sata i 5 minuta na svega tri održane sjednice.

Od Brisela do Kolumbije

Posao je poslanike/ce Skupštine Crne Gore vodio širom svijeta – od regiona, preko država članica EU, nordijskih zemalja, do Rusije, Ukrajine, Kirgistana, Uzbekistana, Maroka, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Kolumbije, SAD, i dalje. Tako su poslanici/ce 27. saziva od jeseni 2020. do juna 2023. godine obišli ukupno 61 grad u 44 države, uzimajući učešće na različitim konferencijama, sjednicama, forumima, samitima i posmatračkim misijama.

Službena putovanja nastavila su se i nakon ukaza predsjednika države o raspuštanju Skupštine. U tome je posebno prednjačila predsjednica Skupštine, Danijela Đurović, između ostalog višednevnom posjetom Sjedinjenim američkim državama (SAD). Treba napomenuti i da je ona je primjetno intenzivirala taj vid međunarodnih aktivnosti upravo nakon raspuštanja Skupštine, kao i da je koristila pravo na privatni avion Vlade Crne Gore o čemu će detaljnije biti riječi u nastavku.

Iako je dio troškova za poslanike/ce za ta putovanja bio plaćen i od strane onih koji su bili organizatori određenih događaja u inostranstvu, dio je bio i o trošku države. Ta putovanja su građane i građanke, po dostupnim podacima, koštala 330.530,64 EUR⁷, a što uključuje

⁷ Službena putovanja, troškovi puta i dnevnica odnose se na period od 01. januara 2021. do 30. maja 2023. godine. Napomena: iznos uključuje i troškove putovanja na nivou teritorije Crne Gore kojih je bilo mnogo manje nego inostranih, a čiji su se troškovi svodili na troškove prevoza i dnevnice. Ovo ne uključuje troškove putovanja koja se odnose na dolaske poslanika na sjednice Skupštine.

Jesen 2020. ● ————— ● Jun 2023. godine

**Poslanici/ce 27.
saziva obišli ukupno**

61 grad u **44** države

avionske karte, smještaj, troškove prevoza, osiguranja i ostale troškove, tamo gdje to nije bilo pokriveno od strane organizatora, kao i dnevnice.

Među poslanicima/ama na čija je putovanja je utrošeno najviše sredstava za službena putovanja prednjači Predrag Sekulić (DPS), koji je u 27. sazivu bio zamjenik predsjednika Odbora za sveobuhvatnu izbornu reformu, zatim član Odbora za evropske integracije, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije, kao i Stalne delegacije pri PSSE. Preciznije, Sekulić je tokom ovog skraćenog mandata Skupštine, za 32 mjeseca prihodovao 71,819.37EUR na ime neto zarada, a ako se na to dodaju troškovi službenih putovanja dolazi se do preko 100.000 EUR. Za isti taj period, u skupštinskom plenumu je govorio 3 sata i 55 minuta.

Slijedi poslanik Vladan Raičević (PzP/DF), koji je državu ukupno koštao preko 80.000 EUR, a što uključuje zarade, dnevnice i troškove putovanja, dok je u istom periodu zabilježeno da je u Skupštini govorio svega 55 minuta.

Među onima koji su dosta putovali, najaktivniji u plenumu bio je poslanik Slaven Radunović (DF/NSD) sa preko 11 sati aktivnog angažmana u plenumu, a sa isplaćenim zaradama i dnevnicima u iznosu od 72,262.04EUR.

Među najčešćim putnicima iz poslaničkih klupa su, takođe, Maja Vukićević i Maksim Vučinić iz Demokratskog fronta (DNP i Radnička partija), predsjednica Skupštine Danijela Đurović iz SNP-a, Ivan Brajović iz SD-a, zatim Danilo Šaranović i Dragan Krapović iz Demokrata, kao i Andrija Nikolić iz DPS-a.

Predsjednica Skupštine Danijela Đurović aktivnije se putno angažovala nakon ukaza predsjednika države o raspuštanju Skupštine, pa je tako nakon 16. marta za svega pet sedmica u periodu od 23. aprila do 3. juna uspjela da se pozicionira na visoko peto mjesto onih sa najviše putovanja. Ovo je osobitno upadljivo jer se u prethodnom periodu nalazila za osam mjesta niže, odnosno nije bila na listi top 10 najfrekventnijih putnika/ca Skupštine Crne Gore. Tako je pred kraj mandata, u periodu raspuštene Skupštine, koristila i avion Vlade Crne Gore za posjete Češkoj i Turskoj, a do kraja maja putovala i u zvanične

posjete Vašingtonu i Sofiji, kao i u Baku i Viljnus. U tih pet sedmica, ispostavila je račune poreskim obveznicima za dnevnice, troškove avio karata, hotelskog smještaja i prevoza od skoro 10.000 EUR. Istovremeno, Đurović je intenzivnije nego ranije koristila službenu karticu u svrhe reprezentacije, koji su za taj period iznosili nešto preko 4.000 eura. Još uvijek nije poznato koliki su bili troškovi korišćenja Vladinog aviona za svrhe putovanja Đurović, s obzirom da Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore te informacije nije dostavio CGO-u.

Osim troškova smještaja na službenim putovanjima, predsjednica Skupštine napravila je do sada najveće troškove za smještaj u mjestu održavanja sjednica Skupštine. Preciznije, u periodu od 28. aprila 2022. do 27. jula 2023, po podacima koje su mediji dobili od Skupštine⁸, njen smještaj je koštao oko 24 000 EUR. Naime, Đurović je za vrijeme mandata kao predsjednica izabrala hotelski smještaj, višestruko skuplji nego što bi to bio slučaj da je koristila pravo na naknadu za odvojeni život na ime zakupa stana u mjestu zasijedanja Skupštine. U poređenju sa troškovima za 15 mjeseci na koje se odnose podaci o plaćenom hotelskom smještaju, korišćenje naknade u te svrhe iznosilo bi 4.950 eura za isti period, skoro čitavih 20.000 eura više.

Takođe u podacima koji su medijima dostavljeni navode se ugovori sa hotelom, prema kojima je za godišnje potrebe predviđene 20.000 eura, pa se otvara pitanje i koliki su ukupni troškovi drugih poslanika na godišnjem nivou, ko koristi hotel a ko naknade, i koliko tu ima odgovornog pristupa.

Prema podacima kojima CGO raspolaže, dobijenim od Skupštine Crne Gore, Đurović je Vladin avion koristila sedam puta - za putovanja u Maroko, Austriju, Hrvatsku, Srbiju, Ujedinjeno kraljevstvo, Češku i Tursku - pri čemu CGO nije uspio doći do podataka o troškovima korišćenja tog aviona. Posebno je pitanje zašto se Vladin avion koristio za Srbiju, imajući u vidu da postoji nekoliko dnevnih avionskih linija sa Beogradom.

Aleksa Bečić kao prethodni predsjednik Skupštine avion Vlade Crne Gore koristio je samo jedan put za putovanje u Mađarsku.

Zbirno gledano, na listi od 10 najfrekventnijih poslanika/ca prednjače oni iz poslaničkog kluba Demokratskog fronta - 40%.

⁸ <https://www.antenam.net/politika/308664-danijeli-djurovic-smjestaj-u-hotelu-placen-24-hiljade-eura>

Tabela: najfrekventniji putnici/e među poslanicima/ama i troškovi iz Budžeta za ta putovanja

Rb.	Poslanik/ca	Troškovi službenih putovanja u EUR	Dnevnice u EUR	Destinacije ⁹
1	 Predrag Sekulić	38123.48	8957.40	Pariz (x7), Strazbur (x6), Karpač, Bern(x2), Nušatel, Bukurešt, Ohrid, Atina, Lamaka
2	 Vladan Raičević	23365.26	4981.01	Vašington(x2), Beograd(x2), Lisabon (x2), Budimpešta (x2), Antalija (x2), Madrid, Pariz, Helsinki, Berlin, Kesel, Prag, Istanbul, Vilnus, Hag, Atina, Brisel (x2)
3	 Maja Vukićević	23341.40	6196.79	Rim, Budimpešta, Sankt Petersburg, Strazbur (x6), Pariz (x2), Hanja, Riga
4	 Slaven Radunović	20785.03	3968.54	Biškek, Glazgov, Rim, Beč (x3), Vašington, Istanbul, Birmingem, Nikozija, Varšava, Strazbur, Stokholm

⁹ U listu destinacija nijesu uključena putovanja na lokalnom nivou odnosno unutar teritorije Crne Gore

5

**Đurović
Danijela**

19485.88

3503.53

Rim, Zagreb, Riga,
Beograd (x2), Taškent,
Birmingem, Monako,
Atina, Strazbur,
Nikozija, Beč, Prag,
Ankara, Vašington,
Sofija, Viljnus

6

**Ivan
Brajović**

17160.48

3603.37

Beograd, Karpač
(x2), Madrid, Helsinki,
Istanbul, Viljnus, Pariz,
Brisel, Stokholm,
Luksemburg

7

**Maksim
Vučinić**

15858.56

2615.17

Brisel, Strazbur
(x5), Rim, Pariz (x2),
Vašington,

8

**Dragan
Krapović**

15145.64

2973.32

Beč, Rim, Strazbur,
Pariz, Karpač, Monako,
Dubai, Marakeš,
Njujork, Stokholm

9

**Danilo
Šaranović**

14331.86

3198.24

Vašington, Beograd,
Bogota, Lisabon,
Antalija, Madrid,
Berlin, Kaselu, Viljnus,
Atina, Brisel (x2), Oslo

10

**Andrija
Nikolić**

13773.56

3214.61

Vašington (x3),
Beograd, Prag,
Berlin, Pariz, Strazbur,
Stokholm

Putovanja, naknade i aktivnost u plenumu

Primjetno je da su poslanici Vladan Raičević (PzP/DF) i Maja Vukićević (DF/DNP) imali obrnuto proporcionalan angažman u plenumu u odnosu na služena putovanja.

Tabela: poslanici/e za čija se službena putovanja izdvojilo najviše novca sa njihovim ukupnim mjesečnim zaradama i dnevnicama i trajanjem izlaganja u plenumu

Poslanik/ca	Ukupan iznos mjesečnih zarada ¹⁰	Ukupan iznos isplaćenih dnevnica za službena putovanja ¹¹	Ukupno zarade i dnevnice	Trajanje izlaganja u plenumu ¹²
-------------	---	--	--------------------------	--

Predrag Sekulić

62,861.97

8957.40

71,819.37

3h55m05s

Vladan Raičević

50,733.33

4981.01

55,714.34

55m01s

Maja Vukićević

52,067.83

6196.79

58,264.62

1h22m47s

10 Mjesečne zarade se odnose na period od septembra 2020. do maja 2023. godine (uključujući i majsku zaradu)

11 Isplaćene dnevnice se odnose na period od 01. januara 2021. do 30. maja 2023. godine

12 Trajanje izlaganja u plenumu se odnosi na period od početka saziva do 30. maja 2023. godine

Slaven

Radunović 68,293.5

3968.54

72,262.04

1h52m25s

Đurović

Danijela 64,316.88

3503.53

67,820.41

4h32m29s
(bez pre-
dsjedavanja)

Ivan

Brajović 69,860.99

3603.37

73,464.36

3h52m25s

Maksim

Vučinić 51,650.9

2615.17

54,266.07

5h03m30s

Dragan

Krapović 56,050.44

2973.32

59,023.76

7h48m31s

Danilo

Šaranović 51,321.99

3198.24

54,520.23

4h31m08s

Nikolić

Andrija 50,758.35

3214.61

53,972.96

4h03m35s

Važno je konstatovati da se jedan broj poslanika odrekao dnevnica za službena putovanja. Radi se o poslanicima iz kluba Demokrata – Borisu Bogdanoviću i Aleksi Bečiću – koji su se odrekli dnevnica za Baku, Brisel, Vašington, Istanbul, Antaliju, Skoplje i Ljubljanu. Takođe, poslanica Božena Jelušić odrekla se nekoliko dnevnica za putovanja unutar zemlje (Budva, Herceg Novi i Tivat), dok se predsjednica Skupštine, Danijela Đurović, odrekla dnevnice za posjetu Narodnoj skupštini Republike Srbije, ali u čije je svrhe puta koristila avion Vlade Crne Gore.

Vanredni parlamentarni izbori u Crnoj Gori održani su 11. juna 2023. godina, krajem jula 2023. godine održana je konstitutivna sjednica. Neki od dugogodišnjih poslanika/ca nijesu se našli u poslaničkim klupama, a Skupština je dobila mnogo novih lica. Ostaje da se vidi da li će ta svojevrsna smjena generacija u Skupštini Crne Gore donijeti i neke kvalitativne promjene u dijelu većeg angažmana i odgovornosti poslanika/ca u odnosu na javni interes.

Izvor svih podataka objavljenih u ovoj publikaciji, a koji se odnose na zarade, putovanja, naknade i aktivnost poslanika i poslanica je Skupština Crne Gore. Neki od tih podataka javno su dostupni na sajtu Skupštine, ali većinski dio tim CGO-a je prikupio putem zahtjeva o slobodnom pristupu informacijama.

Iako je na sajtu Skupštine javno dostupan sve veći broj informacija koji se tiče rada Skupštine i poslanika i poslanica, a u cilju povećanja transparentnosti i odgovornosti, preporuka je da se taj obim širi, kao i da se informacije o zaradama, putovanjima, naknadama i aktivnostima poslanika i poslanica objavljuju na mjesečnom nivou, uz prateće kvartalne i godišnje presjeke, a kako bi građani i građanke imali jasnu sliku ko ih, koliko i na koji način predstavlja.

